

Tekstihindaja

Tekstihindaja on analüüsivahend, mille abil saab parandada oma teksti õigekirja ja vaadata, mis keeleoskustasemele see vastab (A2–C1). Siit leiate õppematerjale tutvumiseks ja gümnaasiumiõpilastele tekstihindajaga õppimiseks.

Tekstihindajaga saab tutvuda siin: <https://evkk.tlu.ee/corrector>

Tunni eesmärk:

Omandada võtted teksti analüüsimiseks ja iseseisvalt uute seoste loomiseks teksti mõistmise eesmärgil.

Õpiväljund:

Tunni lõpuks oskab õpilane sõnastada keerulise teksti peamised ideed oma sõnadega ja kirjutada ümberjutustuse.

Tunni struktuur:

Õpilane tutvub EVKK keskkonnaga, leiab erineva keeletaseme tekste ja analüüsib neid, leiab parameetrid, mis teevad teksti keeruliseks.

Õppija tulemuse hindamine:

Õpilane sõnastab ümber õpetaja/juhendaja antud teksti (ette antud artikkel) ning kontrollib ise tekstihindaja rakendust, kasutades selle vastavust A/B keeletasemele. Õpilane sooritab valikvastustega teksti sisu mõistmise kontrollülesande tulemusele 90-100%.

Tunni ülesanded:

1. Tutvub EVKK keskkonnaga:

Alustada kirjeldusega, mis on tunni eesmärk, mis on ELLE keskkond ja kust leida tekste EVKK lehelt. Seejärel suunata õppija tekste leidma ja analüüsima.

2. Vaatab ringi ELLE lehel

Kasutab linki ja sealtkaudu päringut, leiab tekste ja määrab nende keeletaseme ELLEs

3. Loeb ja uurib erinevate keeletasemete tekste: sõnastab teksti keerukuse parameetrid

4. Hindab B2-C1 taseme teksti keerukust paaristööna

Kasutab meediast võetud B/C keeletasemel teksti, valideerib taseme tekstianalüsaatoriga

5. Määrab tekstis lauseliigid, analüüsib sõnavara mitmekesisust paaristööna

Leiab tekstilõikudest peamise mõtte ja sõnastab selle

6. Lihtsustab C keeletaseme teksti mõistetavaks A ja B keeletasemetele

Keerukuse hindamise põhimõtted on universaalsed: tulemusi tõlgendades saab öelda, et tekst, mis on keerukuselt nt B tasemel on ka loetav B tasemel.

- lihtsustab valitud keeruka (C keeletaseme) teksti lühendades lauseid ja muutes lauseliike
- lihtsustab selle teksti niimoodi, et kasutusel oleks vaid eesti keele põhisõnavara (<https://www.eki.ee/dict/psv/>)
- kontrollib loodud teksti vastavust keeletasemele

7. Sooritab teksti sisu mõistmist kontrolliva testi 90-100% tulemusega

Tegutseb individuaalselt antud tekstiga

Uurib teksti lausete kaupa, sõnastab kogu teksti ümber, tuues välja peamised mõtted igas lõigus

Kirjutab ümberjutustuse

Sooritab teksti jaoks loodud valikvastustega testi

Tunni ülesehitus:

0. SISSEJUHATUS 5 min: esitlus, näited

- Teadusliku/mitte harjumuspärase/isikliku konteksti kaugest tekstist on tihti raske lugeda ja mõista, sest sisaldab hoomatavamast pikemaid lauseid (üle 15 sõna lauses), vähe tuttavaid termineid ja liiga palju uut seostamata infot korraga.
- Teksti teevad keeruliseks mitu aspekti: võõrsõnade kasutus, pikad laused, kantseliitlik stiil, abstraktsed sõnad, ebaselge ülesehitus jms.

Neid ei pea õppijale kohe ette andma, võib lasta neil ise nuputada, et mis teeb teksti keeruliseks, analüüsides lihtsamat ja keerulisemat teksti.

1. TUTVUMINE EVKK KESKKONNAGA 5 min: esitlus/juhend, iseseisev harjutus

Päringu kasutamine ja iseseisvalt A/B/C keeletaseme tekstide näidete leidmine

2. TEKSTI ANALÜÜS 10 min: paaristöö eelneva harjutuse A/B keeletaseme tekstide analüüs, lausete sõnastuse täiendamine, teksti korrigeerimine

3. TEKSTI HINDAMINE: meediast antud C keeletasemel teksti keeletaseme valideerimine

4. TEKSTI LIHTSUSTAMINE 10 min: paaristööna teksti lihtsustamine: laused lühemaks, kasutusele eesti keele põhisõnavara; tekst taandada A/B keeletasemele + valideerida EVKKga

5. TEKSTIST MÖTTE LEIDMINE 10 min: paaristööna eelneva ülesande tekstist lõikude kaupa mõtte leidmine

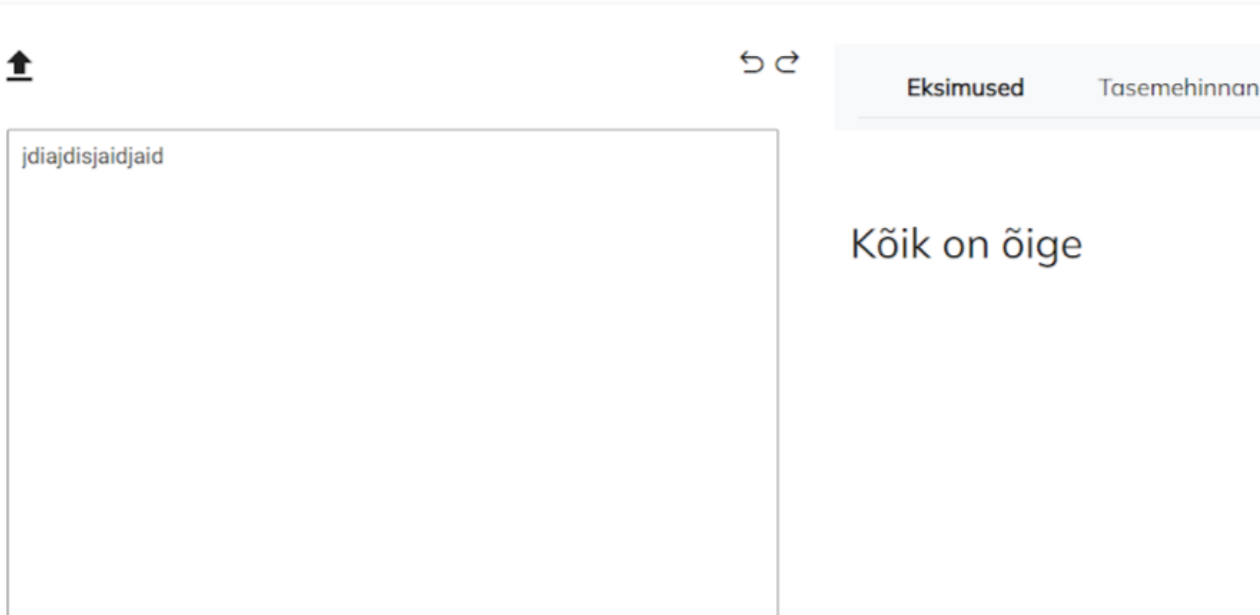
7. TEST 10 min: valikvastused

Artikkel 1: https://docs.google.com/document/d/1xC4Ss48vvn2YrA_XVbGllMMZV3GFTI59AzX4ywAdU3U/edit?usp=sharing

Artikkel 2: https://docs.google.com/document/d/1knhgOIV7sFX6vt7jCJTYU_SHs5expdVPttaEkHX4efs/edit?usp=sharing

Tulemuste kokkuvõte:

Tekstihindajat tutvustati Tallinna Reaalkooli 10. klassi õpilastele. Tunnis osales koos õpetajaga umbes 40 õpilast ning kahe-kolme peale vastati hiljem ka tagasiside küsimustikule. Plaan oli rakendust tutvustada läbi individuaalsete ülesannete, mis hõlmasid keerulise teksti ümbersõnastamist ning taseme kontrollimist tekstihindaja abil.

Probleemid ilmnesisid aga kahjuks juba tunni alguses: kuna kasutajaid oli umbes 40, siis jooksis server kokku ning leht ei laadinud enam ära. Mõtlesime välja alternatiivse lahenduse ning võtsime kasutajaid vähemaks, nii, et laua peale oli üks arvuti (kasutajaid kokku siis umbes 10). Rakendus küll laadis ära, aga teksti analüüsides tulid väga ebamääraseid vastused, näiteks kui sisestasime terve etteantud artikli teksti (3-4 lk), siis tuli vastus "Tekst liiga lühike"; kui sisestasime suvaliste tähtede kombinatsiooni, tuli vastuseks "Kõik on õige". Oli ka olukordi, kus rakendus ei andnud häid soovitusi parandamiseks, nt soovitas parandada siserände sisserändeks, mis on kaks eri asja.

Õpilaste arvates oleks rakendusel potentsiaali, kui server taluks rohkem päringuid korraga. Näiteks kasutaksid nad seda eesti keele kodutöid tehes, rasketest tekstidest arusaamiseks, ideede kergemini sõnastamiseks. Lisaks toodi välja, et ELLE lehele on koondatud palju kasulikke linke. Õpilased pakkusid rakenduse jaoks välja ideid: kiiruse parandamiseks võiks kood analüüsida teksti jupi haaval, mitte kõike korraga; rakendusel võiks tulevikus olla ka brauseri laiendus, mis aitaks tekste parandada nt Google Docsis; süsteem võiks teada anda, kas tegemist on teadusliku või publitsistliku tekstiga, et aidata õpilasi nt uurimistöödes.

Kokkuvõttes võib öelda, et tekstihindaja oleks õpilastele väga kasulik õppevahend, kuid vajab veel arendamist. Õpilastelt saime häid soovitusi vaatamata sellele, et tund ei läinud täiesti ootuspäraselt.